

Έργο OnlineHE

Πρακτικός Οδηγός ενσωμάτωσης eLearning σε Προγράμματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Αναπτύσσοντας τις δεξιότητες προσωπικού
Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ώστε να ενσωματώσουν το
eLearning στα προγράμματα σπουδών τους

Ενότητα 1: Το πεδίο του eLearning: Θεωρητικό πλαίσιο/ παιδαγωγική για τον σχεδιασμό και ανάπτυξη μαθημάτων

Σύνοψη Ενότητας 1

Η ενότητα εξετάζει τα χαρακτηριστικά του eLearning, τα οφέλη του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και τις προκλήσεις που υπάρχουν. Παρουσιάζονται, ακόμη, οι θεωρίες μάθησης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαδικτυακά μαθήματα.

- **Θεωρητικό μέρος:** 3 Υποενότητες – περίπου 50'
- **Πρακτικό μέρος:** δραστηριότητα σεναρίου σε ομάδες – περίπου 40'

Μαθησιακά αποτελέσματα

Γνώσεις

- Να ορίζετε το e-Learning, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του
- Να προσδιορίζετε τα χαρακτηριστικά των μαθητών* και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον
- Να απαριθμείτε τις θεωρίες της διαδικτυακής μάθησης

Δεξιότητες

- Να εξηγείτε τα διαφορετικά στοιχεία του eLearning
- Να εντοπίζετε χαρακτηριστικά των μαθητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον
- Να περιγράφετε τις βασικές θεωρίες μάθησης και πως εφαρμόζονται σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Στάσεις

- Να υιοθετείτε καλές πρακτικές διαδικτυακής διδασκαλίας
- Να ξεχωρίζετε τα χαρακτηριστικά των μαθητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον
- Να αξιοποιείτε τις βασικές θεωρίες μάθησης σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

* Στο παρόν αρχείο, όπου χρησιμοποιείται το αρσενικό γραμματικό γένος αναφέρεται και στα δύο φύλα, αποκλειστικά για σκοπούς συντομίας και ευκολίας στην ανάγνωση, χωρίς εσκεμμένη διάκριση προς το θηλυκό φύλο.

Σύνοψη θεματικών υποενοτήτων

- Θεματική 1: Τι είναι το e-Learning? Πλεονεκτήματα και Προκλήσεις
- Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον
- Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Θεματική 1: Τι είναι το eLearning? Πλεονεκτήματα και Προκλήσεις

Ορισμός

Η εκπαίδευση που πραγματοποιείται στο Διαδίκτυο και με τη χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας και πολυμέσων για την πρόσβαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα εκτός των συμβατικών τάξεων.

Θεματική 1: Τι είναι το eLearning? Πλεονεκτήματα και Προκλήσεις

Πλεονεκτήματα

- Πρόσβαση στη γνώση σε πραγματικό χρόνο, οποτεδήποτε και από οπουδήποτε.
- Μαθητοκεντρικός σχεδιασμός.
- Απουσία εξόδων μετακίνησης και συνέχιση διδασκαλίας/μάθησης.
- Συνεργασία μεταξύ συμμετεχόντων.
- Υψηλή διατήρηση γνώσης σε σύγκριση με την κατά πρόσωπο μάθηση.
- Η μάθηση είναι μια κοινωνική διαδικασία: μαθαίνουμε καλύτερα όταν δουλεύουμε από κοινού.
- Προσαρμογή υλικού με βάση την προηγούμενη γνώση και εμπειρία των φοιτητών.
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να απευθυνθεί σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών απ' ό,τι στην κατά πρόσωπο μάθηση.

Θεματική 1: Τι είναι το eLearning? Πλεονεκτήματα και Προκλήσεις

Μειονεκτήματα

- Κόστος προετοιμασίας ενός διαδικτυακού μαθήματος
- Έλλειψη τεχνολογικών πόρων και Διαδικτυακής σύνδεσης υψηλής απόδοσης
- Ορισμένα προβλήματα με την απουσία φυσικής επαφή που είναι συχνά απαραίτητη για την κοινωνικοποίηση.
- Αδυναμία προσφοράς όλων των μαθημάτων μέσω πλατφορμών.
- Οι σπουδαστές πρέπει να κατέχουν ψηφιακές δεξιότητες και υψηλά κίνητρα

Θεματική 1: Τι είναι το eLearning? Πλεονεκτήματα και Προκλήσεις

Σύγχρονη μάθηση

Υπέρ

- οι φοιτητές μπορούν εύκολα να αλληλεπιδρούν με καθηγητές και συμμαθητές συμμετέχοντας σε ομαδικές δραστηριότητες
- λαμβάνει χώρα σε πραγματικό χρόνο, πράγμα που σημαίνει ότι οι φοιτητές μπορούν να λαμβάνουν άμεση ανατροφοδότηση και να μοιράζονται τις ιδέες και τις απόψεις τους
- οι φοιτητές μπορούν να θέτουν ερωτήσεις και να λαμβάνουν απαντήσεις άμεσα, εάν αντιμετωπίζουν προβλήματα με το περιεχόμενο του μαθήματος

Κατά

- οι φοιτητές πρέπει να είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο σε μια συγκεκριμένη ώρα και να ακολουθούν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα
- οι φοιτητές δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο από όπου και όποτε θέλουν
- οι φοιτητές μπορεί να νιώθουν ότι δεν τους δίνεται προσοχή
- η κατανόηση επιτυγχάνεται περισσότερο χάρη στην εμπλοκή του καθηγητή παρά από τους ίδιους τους φοιτητές

Θεματική 1: Τι είναι το eLearning? Πλεονεκτήματα και Προκλήσεις

Ασύγχρονη μάθηση

Υπέρ

- προσφέρει ευελιξία
- οι φοιτητές μπορούν να μαθαίνουν με το δικό τους ρυθμό και να έχουν πρόσβαση στο μάθημά τους οποιαδήποτε στιγμή επιλέξουν και από οποιοδήποτε μέρος
- οι φοιτητές έχουν περισσότερο χρόνο για να προβληματιστούν σχετικά με το περιεχόμενο και να το επεξεργαστούν διεξοδικά

Κατά

- η επαφή με τον καθηγητή μπορεί να είναι περιορισμένη. Οι απαντήσεις σε ερωτήματα δύσκολα δίνονται σε πραγματικό χρόνο
- η έλλειψη άμεσης αλληλεπίδρασης με τον καθηγητή και με άλλους φοιτητές μπορεί να δημιουργήσει μια αίσθηση απομόνωσης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη κινήτρων και εμπλοκής στα μαθήματα.

Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Χαρακτηριστικά μαθητών

1. Ακουστικά: μαθαίνει ακούγοντας τι έχουν να πουν οι άλλοι και μιλώντας για αυτό που μαθαίνει
2. Οπτικά: μαθαίνει βλέποντας
3. Μέσω αφής: μαθαίνει καλύτερα μέσω της πράξης και της κίνησης

Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Ακουστικά

Χαρακτηριστικά

- επωφελούνται από διαλέξεις και συμμετοχή σε ομαδικές συζητήσεις.
- επωφελούνται από ηχογραφήσεις.
- για να θυμούνται κάτι, το επαναλαμβάνουν συχνά δυνατά.
- μαθαίνουν καλύτερα όταν αλληλεπιδρούν με άλλους σε μια δραστηριότητα ακρόασης/ομιλίας

Πώς να κάνετε τα διαδικτυακά μαθήματα πιο προσιτά

- αν και οι περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται οπτικά (διαγράμματα, γραφήματα και εικόνες), το Διαδίκτυο διευκολύνει τη συμμετοχή σε ομάδες και τις συνεργατικές δραστηριότητες. Δημιουργήστε μια ομάδα μελέτης.
- προσθέστε ήχο (π.χ. Video streaming) και σύγχρονη τηλεδιάσκεψη.
- δημιουργήστε "διαλέξεις" με χρήση πολυμέσων όπως το QuickTime, που επιτρέπει διάφορες μορφές ψηφιακού βίντεο, εικόνας, ήχου και ανεβάστε τις διαλέξεις στο YouTube.

Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Οπτικά

Χαρακτηριστικά

- προτιμούν τη χρήση οπτικών βοηθημάτων (π.χ. πίνακας, παρουσίαση PowerPoint) ή υλικού όπως ταινίες, βίντεο, χάρτες και διαγράμματα.
- κάνουν συσχετίσεις μέσα από εικόνες, διαγράμματα, γραπτά κείμενα.
- επωφελούνται από τις πληροφορίες που δίνονται στα βιβλία και τις σημειώσεις.
- τους αρέσει να μελετούν μόνοι, σε ήσυχο περιβάλλον

Πώς να κάνετε τα διαδικτυακά μαθήματα πιο προσιτά

- συμπεριλάβετε διαγράμματα, εικόνες, μαθήματα, ανακοινώσεις, φόρουμ
- ενσωματώστε οδηγίες σε λίστες απαριθμώντας τις εβδομαδιαίες εργασίες. Αυτό βοηθά τους φοιτητές να "βλέπουν" τι πρέπει να γίνει, αντί να διαβάζουν επεξηγήσεις για τις εβδομαδιαίες απαιτήσεις.
- χρησιμοποιήστε λίστες για βήμα προς βήμα οδηγίες για τις εργασίες
- δημιουργήστε παρουσιάσεις (π.χ. PowerPoint) με οπτικές εικόνες για κάθε βήμα της εργασίας.
- δημιουργήστε ένα φόρουμ όπου οι μαθητές περιγράφουν αυτά που διαβάζουν και/ή μια εργασία και επιτρέψτε τους να κωδικοποιήσουν τις σημειώσεις ώστε να οργανώσουν τις σκέψεις τους.

Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Αφή

Χαρακτηριστικά

- προτιμούν να μαθαίνουν σε εργαστηριακό περιβάλλον, όπου μπορούν να αγγίζουν και να μετακινούν τα υλικά
- μαθαίνουν καλύτερα σε δραστήριες καταστάσεις.
- ωφελούνται από επιδείξεις – demos μέσα στην τάξη.

Πώς να κάνετε τα διαδικτυακά μαθήματα πιο προσιτά

- προσομοιώσεις με τρισδιάστατα γραφικά που αποτελούν φυσικές αναπαραστάσεις
- διαδικτυακά βίντεο που δείχνουν στους φοιτητές πώς να περιηγηθούν στην τάξη ή βίντεο με επεξηγήσεις/παρουσιάσεις πειραμάτων και στη συνέχεια συζήτηση
- βιντεοσκοπημένη ομιλία αντί για γραπτή εργασία.
- ζητήστε από τους φοιτητές να δημιουργήσουν ηχητικές ή βιντεοσκοπημένες απαντήσεις σε φόρουμ

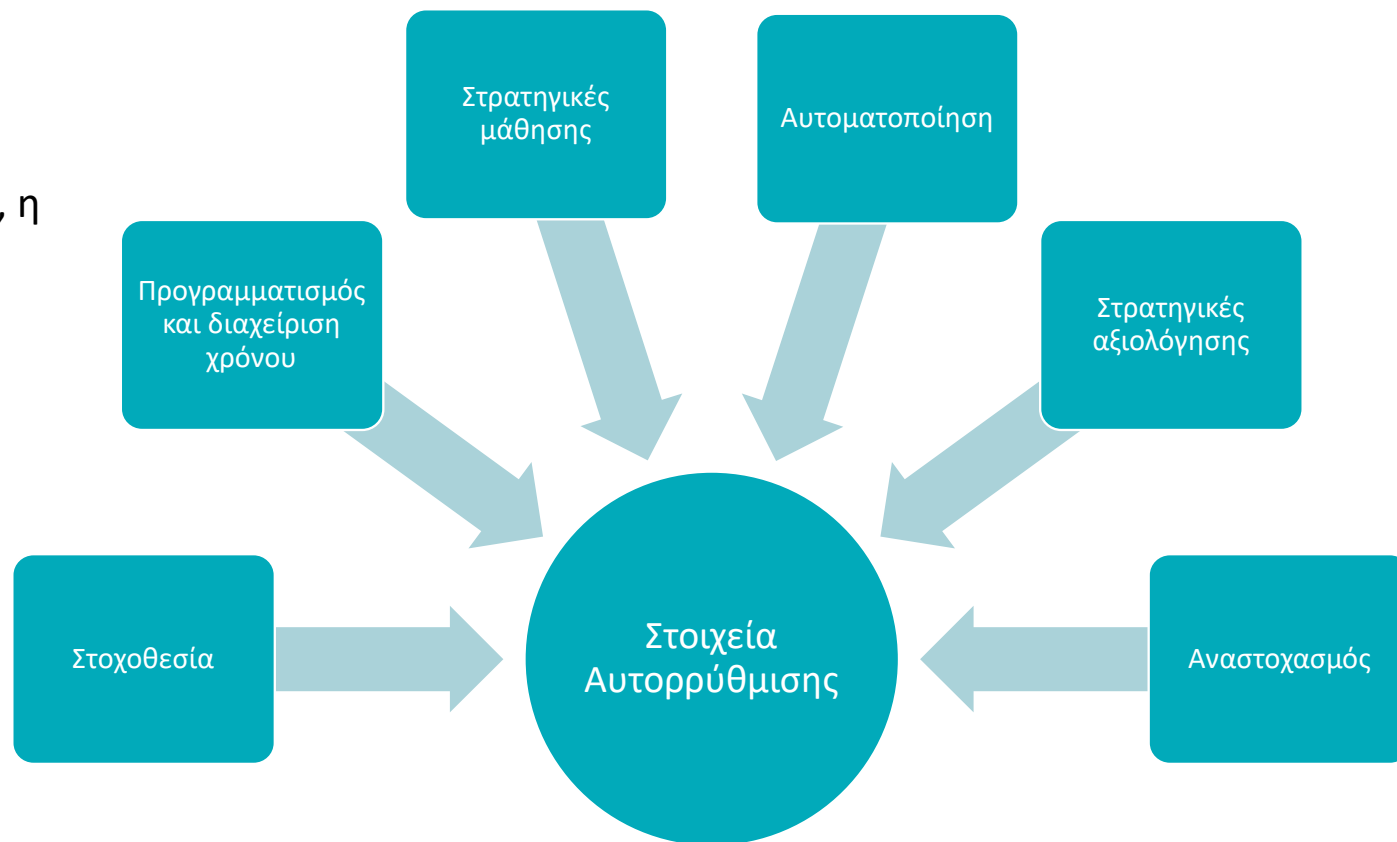

Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Αυτορρύθμιση

Τι είναι η αυτορρύθμιση;

Η αυτορρύθμιση είναι μια ολοκληρωμένη μαθησιακή διαδικασία, η οποία αποτελείται από ένα σύνολο επικοινωνητικών συμπεριφορών που επηρεάζουν τη μάθηση του ατόμου.

Θεματική 2: Ο ρόλος των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον

Ρόλος εκπαιδευτικού

Παιδαγωγικός

- Παροχή ανατροφοδότησης και οδηγιών
- Υποβολή ερωτήσεων
- Ενθάρρυνση συζήτησης
- Σύνθεση των σχολίων των φοιτητών
- Παραπομπή σε εξωτερικές πηγές ή ειδικούς στο πεδίο

Κοινωνικός

- Συναισθηματική υποστήριξη
- Διαπροσωπική επικοινωνία
- Θετικός τόνος
- Διατήρηση ροής επικοινωνίας

Διοικητικός

- Συντονισμός μαθημάτων
- Συντονισμός αξιολόγησης
- Επίβλεψη δομής μαθήματος

Τεχνικός

- Καθοδήγηση στη χρήση της τεχνολογίας
- Βοήθεια στους εκπαιδευόμενους να βρουν τεχνική βοήθεια
- Να καταστήσει την τεχνολογία ξεκάθαρη

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

1. Συμπεριφορισμός

Όπως υποδηλώνει και το όνομά του, ο συμπεριφορισμός επικεντρώνεται στο πώς συμπεριφέρονται οι άνθρωποι. Εξελίχθηκε από μια θετικιστική κοσμοθεωρία που σχετίζεται με την αιτία και το αποτέλεσμα. Ένα ερέθισμα (π.χ. τροφή, κουδούνι) ακολουθείται από μια αντίδραση. Στην εκπαίδευση, ο συμπεριφορισμός εξετάζει πώς συμπεριφέρονται οι εκπαιδευόμενοι κατά τη μάθηση. Πιο συγκεκριμένα, επικεντρώνεται στην παρατήρηση του τρόπου με τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι ανταποκρίνονται σε ορισμένα ερεθίσματα που, όταν επαναλαμβάνονται, μπορούν να αξιολογηθούν, να ποσοτικοποιηθούν και τελικά να ελεγχθούν για κάθε άτομο ξεχωριστά.

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Συμπεριφορισμός σε ένα διαδικτυακό μάθημα;

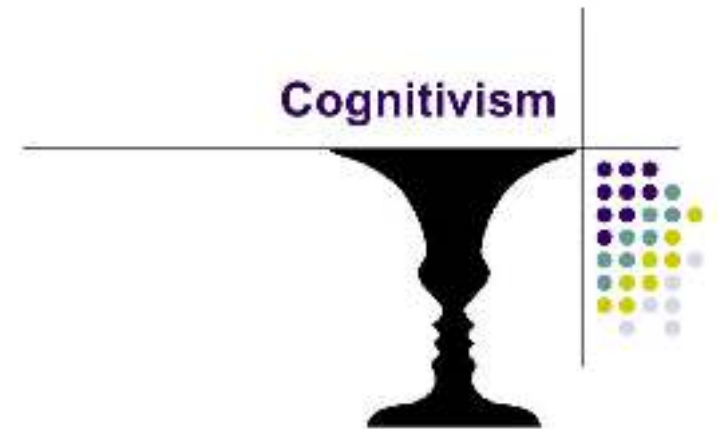

- εφαρμόστε θετικά ερεθίσματα (positive stimuli)
- συγχαρείτε/επιδοκιμάστε τους φοιτητές ατομικά για όλα τα εμπόδια που ξεπερνούν κατά τη μελέτη και για την πρόοδο που σημειώνουν
- δείξτε στους φοιτητές ότι χαίρεστε που συμμετέχουν. Προσπαθήστε να δείξετε το δικό σας ενθουσιασμό για το μάθημα
- παρακινήστε τους φοιτητές και δημιουργήστε ένα φιλικό περιβάλλον

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

2. Γνωστικές θεωρίες

Ο γνωστικισμός υιοθετεί μια ευρύτερη οπτική για τη διαδικασία μάθησης του ανθρώπου από ό,τι ο συμπεριφορισμός. Υποστηρίζει ότι δεν υπάρχουν μόνο ερεθίσματα, αλλά και εσωτερικές διαδικασίες («γνωστικές διαδικασίες») που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Τονίζει ότι το μυαλό έχει σημαντικό ρόλο στη μάθηση και προσπαθεί να εστιάσει στο τι συμβαίνει μεταξύ του ερεθίσματος από το περιβάλλον και της αντίδρασης του μαθητή. Στις γνωστικές θεωρίες συναντάμε έννοιες όπως βραχυπρόθεσμη, μακροπρόθεσμη μνήμη και ερεθίσματα. Ο γνωστικισμός αφορά τη συλλογή, προσαρμογή και ενσωμάτωση των πληροφοριών.

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι Γνωστικές Θεωρίες σε
ένα διαδικτυακό μάθημα;

Cognitivism

βοηθήστε τους φοιτητές να:

- αντιλαμβάνονται και ανταποκρίνονται στις πληροφορίες
- ανακαλούν τις υπάρχουσες πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί στη μακροπρόθεσμη μνήμη
- εφαρμόζουν τις πληροφορίες στην πραγματική ζωή
- έχουν κίνητρα
- χρησιμοποιούν διαφορετικές στρατηγικές μάθησης και τρόπους προσαρμογής σε διαφορετικά στυλ μάθησης

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

3. Εποικοδομητικές θεωρίες (Κονστρουκτιβισμός)

Στον κονστρουκτιβισμό, η μάθηση είναι πιο ενεργητική από ό,τι στις συμπεριφορικές και γνωστικές θεωρίες. Η κύρια ιδέα είναι ότι η ανθρώπινη γνώση οικοδομείται μέσω της εξερεύνησης, με τα άτομα να οικοδομούν νέες γνώσεις με βάση την προηγούμενη μάθηση. Ο κοινωνικός κονστρουκτιβισμός υπογραμμίζει ότι η γνώση και οι νέες ιδέες κατασκευάζονται μέσω κοινωνικών αλληλεπιδράσεων.

Η διαδικτυακή μάθηση προέρχεται από μια εποικοδομητική προοπτική.

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Κονστрукτιβισμός σε ένα διαδικτυακό μάθημα;

- Χρήση εργαλείων οπτικοποίησης, εννοιολογικού χάρτη, διαδικτυακών πηγών
- Ενσωμάτωση πολυμέσων, υπολογιστικών φύλλων, προσομοιώσεων
- Υποστήριξη κοινωνικής αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μέσω φόρουμ, τηλεδιασκέψεων

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Αρχές διαδικτυακής μάθησης

Αρχή των πολυμέσων

Αρχή της τροπικότητας

Αρχή της συνοχής

Αρχή της γειτνίασης

Αρχή της τμηματοποίησης

Αρχή της σηματοδότησης

Αρχή ελέγχου μαθητή

Αρχή εξατομίκευσης

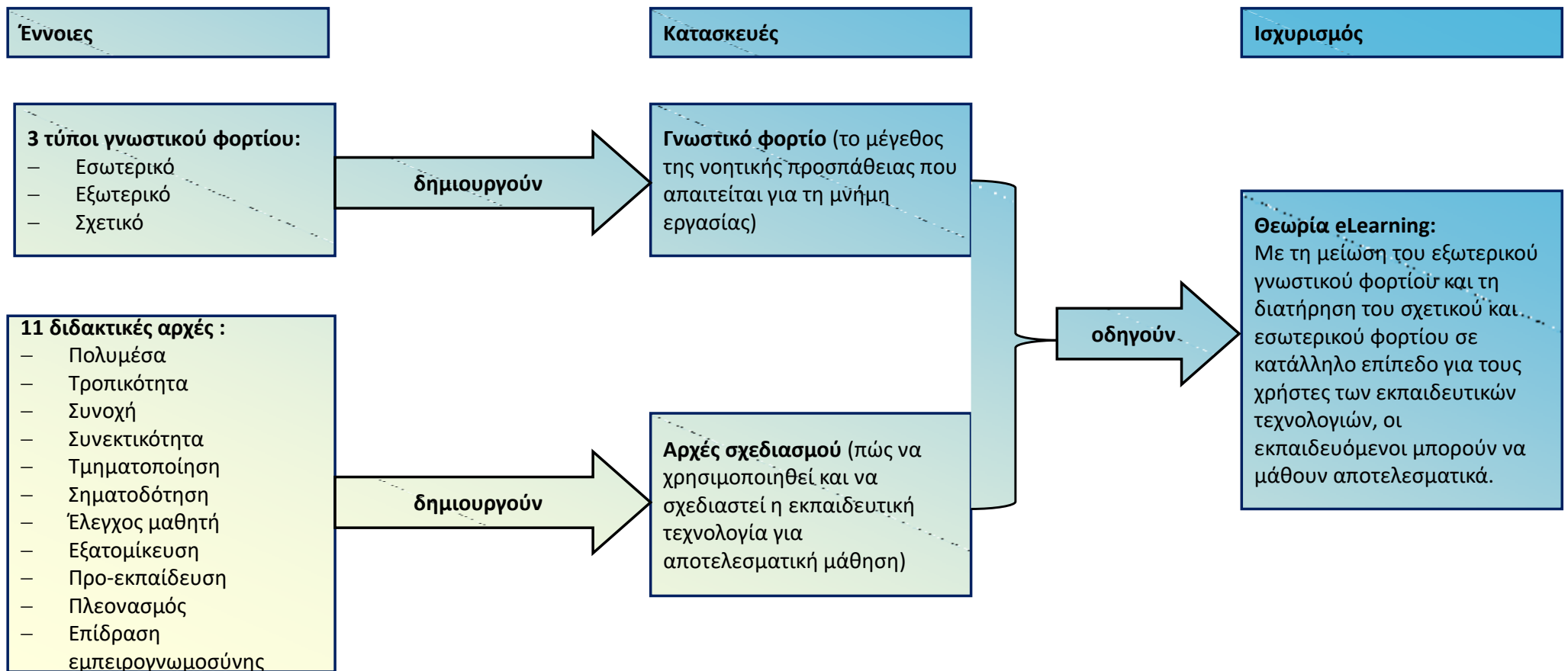
Αρχή της προ-εκπαίδευσης

Αρχή του πλεονασμού

Επίδραση εμπειρογνωμοσύνης

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Μοντέλο θεωρίας eLearning (Mayer)

Θεματική 3: Θεωρίες Μάθησης και Διαδικτυακό Περιβάλλον

Εννοιολογικό διάγραμμα των σημαντικότερων παραγόντων που πλαισιώνουν την εκπαιδευτική εμπειρία στη διαδικτυακή μάθηση

